

Kort og (like) godt

Der det finnes en kortere og en lengre variant av det samme språklige uttrykket, er det til å undres over at det lengre ofte foretrekkes.

PUBLISERT 4. april 2012

Kan «på grunn av at» egentlig bety noe annet enn «fordi»? Sier «allikevel» mer enn «likevel»? Er «tidligere» alltid bedre enn «før»? «Likeledes» blir frarådd i Justisdepartementets veiledning *Lovteknikk og lovforberedelse*. Nærmeste alternativ er «likedan».

En del verb blir utvidet med et ekstra forledd for å kunne ta objekt, f.eks. fra *gå* til *begå*. Dette ser ut til å ha inspirert noen språkgartnere til å dyrke frem en bukett ord med ekstra forledd, men der forleddet ikke gjør verbet i stand til å ta objekt, og knapt heller tilfører noe annet: *avholde* møter/forhør, *inneha* evne til empati, *fremvise* høy skår, *utvise* hensyn/skjønn/en viss atferd, et ord er vanskelig å *utsi*, saken *påkrever* oppmerksomhet, å *tilnærme* seg problemet fra flere kanter.

Ser en på eksemplene samlet, er det vel en liten aura av god, gammel, tradisjonell korrekthet over dem, nesten som en eldre bibelutgave jamført med de nyeste (1978 og 2011), fra hyrde og får til gjeter og sau og fra jomfru til ung jente.

Tradisjon er bra. Men enkelhet kan også være bra. Ingen slår Ludvig Holberg (1684–1754) i å treffe spikeren: «den, som sidst beholder en Mode, og den som først antager den, ere lige store Narre.»

Dag Gundersen, ordbokredaktør og professor i nordisk språkvitenskap

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 49, nummer 4, 2012, side 375